
Direcció estratègica de recursos humans

PID_00245970

Álvaro López Cabrales
Susana Pasamar
Ramón Valle Cabrera

Material docent de la UOC

Álvaro López Cabrales

Doctor en Direcció i Administració d'Empreses per la Universitat Pablo d'Olavide (Sevilla). Professor titular d'universitat. Línia de recerca centrada en la gestió estratègica de recursos humans, específicament en capital intel·lectual, relacions d'ocupació i capacitats organitzatives. Investigador principal de projectes nacionals competitius del Pla nacional d'R+D. Publicacions en revistes d'impacte tant nacionals com a internacionals. Estades a la Universitat de Texas A&M (EUA) i Tilburg (Holanda).

Susana Pasamar

Doctora en Administració i Direcció d'Empreses per la Universitat Pablo d'Olavide. Doctora contractada en el Departament d'Organització d'Empreses i Màrqueting de la Universitat Pablo d'Olavide (Sevilla). Línia de recerca centrada en la gestió estratègica de recursos humans, específicament en l'aprenentatge ambidextre, capital intel·lectual, relacions d'ocupació i conciliació de vida professional i personal. Ha participat en diferents projectes de recerca competitius tant d'àmbit nacional com andalús. És autora de textos en revistes nacionals i estrangeres. Ha fet estades a Middlesex University (UK) i a Portsmouth University (UK).

Ramón Valle Cabrera

Doctor en Ciències Econòmiques i Empresariales per la Universitat de Sevilla. Catedràtic d'Organització d'Empreses a la Universitat Pablo d'Olavide (Sevilla). Línies de recerca centrades en la gestió estratègica de recursos humans, la innovació i les relacions d'ocupació. Investigador principal de projectes de recerca competitius tant d'àmbit nacional com andalús. Publicacions en revistes nacionals i estrangeres. Estades a la Universitat d'Arizona (EUA), a l'Institut d'Administration des Entreprises (París) i com a professor visitant a la Universitat de Gant.

L'encàrrec i la creació d'aquest material docent han estat coordinats per la professora: Eva Rimbau (2017)

Primera edició: octubre 2017

© Álvaro López Cabrales, Susana Pasamar, Ramón Valle Cabrera

Tots els drets reservats

© d'aquesta edició, FUOC, 2017

Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona

Disseny: Manel Andreu

Realització editorial: Oberta UOC Publishing, SL

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars del copyright.

Introducció

En les últimes dues dècades les empreses han vist, fruit del desenvolupament tecnològic, de les comunicacions i dels increments educatius de les persones, que molts dels principis dominants en la gestió no donaven els resultats esperats i eren inadequats per a respondre a les noves demandes o necessitats que se'ls plantejaven.

L'alta competitivitat dels mercats i les fortes fluctuacions i incerteses que s'hi generen posen de manifest que la capacitat de resposta depèn, en gran manera, dels recursos humans de què es disposa. Els recursos humans passen a ser, així, un factor determinant de la competitivitat i no solament un cost empresarial per reduir. Aquest paradigma, reflectit en la teoria de recursos i capacitats, posa de manifest la necessitat de reconsiderar la manera de gestionar els recursos humans: si són un recurs estratègic, caldrà gestionar-los com a tal.

Els mòduls que constitueixen aquesta assignatura tracten de recollir el que implica desenvolupar una gestió estratègica dels recursos humans.

Per a això, en el primer mòdul es mostra com la funció de recursos humans pot exercir un rol estratègic que reforça i dona suport a les capacitats organitzatives. Després d'un breu repàs a l'evolució d'aquesta funció al llarg del temps, s'exposen els conceptes de competència distintiva i capacitat organitzativa, i es descriu el seu vincle amb la gestió de recursos humans.

El segon mòdul se centra a analitzar el concepte de capital intel·lectual i la seva relació amb l'aprenentatge i la gestió del coneixement. Amb aquestes bases conceptuals, detalla com és la gestió dels recursos humans apropiada per a desenvolupar la capacitat innovadora i d'aprenentatge.

Finalment, el tercer mòdul desenvolupa conceptualment i metodològicament la planificació dels recursos humans com a procés per a implantar les estratègies de les organitzacions i, en concret, les dels recursos humans, exposant-ne el concepte, la utilitat que té per a les organitzacions i els seus diferents àmbits d'aplicació. Després, desenvolupa amb major nivell de detall dos dels processos de planificació més rellevants en les organitzacions: la determinació de les necessitats i disponibilitats de persones en una organització i l'evolució de la massa salarial de l'organització.

Continguts

Mòdul didàctic 1

La contribució estratègica dels recursos humans

Álvaro López Cabrales, Susana Pasamar i Ramón Valle Cabrera

1. Evolució de la funció de recursos humans cap a rols estratègics
2. Condicions estratègiques perquè la gestió de recursos humans sigui una font de competitivitat empresarial
3. Concepte i tipus de capacitats organitzatives
4. L'enfocament de capacitats dinàmiques i el seu vincle amb els recursos humans

Mòdul didàctic 2

Recursos humans i gestió del coneixement

Álvaro López Cabrales, Susana Pasamar i Ramón Valle Cabrera

1. Capital intel·lectual: capital humà, capital social i capital organitzatiu
2. Gestió del capital intel·lectual i el coneixement
3. Aprenentatges d'explotació, d'exploració i ambidextre
4. Pràctiques de recursos humans per a desenvolupar la capacitat innovadora i l'aprenentatge

Mòdul didàctic 3

La planificació dels recursos humans com a eina estratègica

Álvaro López Cabrales, Susana Pasamar i Ramón Valle Cabrera

1. El procés estratègic
2. La planificació estratègica de recursos humans: què és, quines finalitats té i quins són els àmbits d'aplicació
3. Com desenvolupar la planificació dels recursos humans